

lukemattomilla pikkusilla määrävksillä ja heidän olonsa määritellään ja rajotetaan kaikkiin tavoin. Työaika on ainoa, jolla ei ole mitään määrää. Työpäivä voi olla 12—14 ja enemmänkin, jopa 24 tuntinenkin, jos tarvitaan kutsua palvelijattaren palvelusta vuorokauden kaikkina aikoina.

"Palvelijatar on perheen isännän, emännän, pojan, tyttären, pikkulapsen ja kissan ja koirankin oikkujen orja. Se, mitä toisessa perheessä pidetään oikeana, pidetään toisessa kammottavana. Palvelijattaren asunto on tavallisesti aina huono. Joku koppi vintillä, kellarissa tai käytävän vaatekonttori — mikä hyvänsä on kyllin hyvä "palvelijattarelle", jossa hän sitten saa nukkua kaikenlaisen kaluston rojun keskellä, mikä ei kelpaa enään muuhun. Palvelijatar on sulettu pois perhe-elämästä ja liian usein hänestä tulee yhteiskunnan hylkiö, jonkalaisia varten valtio rakentaa suuria laitoksia ja kuluttaa suuria rahasummia hänen "ojentamiseksi". Mutta kunniallisena työllisenä ei valtio anna palvelijattarelle edes 10 tunnin työpäivää".

TOIVOLA, MICH.

Meidän kylämme kanssa haali valmistui hiljattain ja annettiin sille nimeksi "Farmers' Club House". Meillä oli komeat avajaiset ja vieraitakin oli Hancockista, Limingasta ja South Rangesta soittokunnan kanssa. Toverittaren asioitsija tar Annie Mäkinen lapsineen Lauriumista, Mich. oli myöskin vieraanamme.

Ne Suomen punaisten ja valkosten kireät välit vaikuttavat omituisesti tännekin riihikontin viimeiselle sukupolle asti. Asia nimittäin on seuraava: Kylläsämme kiertelevä puimakoneen omistaja "trykäksi" ensin kaikkien kylämme valkosten viljat ja kun oli ne saanut puitua, lähti pois ja sanoi "nyt on truskätty valkosten viljat ja punasille ei trykätäkään". Mutta erehtyi äijä siinä jos luuli, etteivät punaiset kykene saamaan viljalleen puimakonetta.

Tämä Toveritar taitaa olla hyvä lehti, päättäen siitä, että eräs varkainlukija, joka ei uskalla sitä muiden nähdä lukea, on vienyt sen minulta postista puolentoistakuukauden ajan. En välitä vaikka lehteäni luetaankin, kun se vain toimitetaan jälleen minulle takasin. Tilatkaapa jokainen suomalainen nainen itselleen Toveritar.

Toveriuudella, Sanni Leppänen.

WEST FRANKFORT, ILL.

Jospa minäkin lopettaisin kesälomani ja kirjottaisin muutaman rivin Toverittareen. Eihän täältä ole suuria asioita mainittavana, sillä osaston toimintakin on ollut täällä hiljaista kesän ajalla. Parit kekkerit on huvitoimikunta saanut toimeksi koko kesään. Nyt alkaa toiminta kuitenkin elpymään. Emännät jo hommailevat ahkerina ompeluseuran uusien näkötöiden kanssa. Uhkailivat valmistaa taas uudet myyjäiset viimeistään tammikuussa. Ompeluseurala oli kokolaila onnistuneet myyjäiset joku aika sitten, joista puhdas tulo oli \$33.

Työt kaivannoissa ja kaduilla ovat hyvin vilkkaassa käynnissä.

No, eipä muuta kuin tervehdys kaikille Toverittaren lukijoille.

Lizzie Rautio.

BERKELEY, CALIF.

Kokousasioita. Kaikkia osaston jäseniä kehoitetaan käymään kokouksissa. Siellä keskustellaan nykyään tärkeistä asioista jotka vaativat kaikkien läsnäoloa, eikä vaan joidenkin harvojen. Viime kokouksessa päätettiin jat-

kuvasti keskustella ja samalla harkita evästykksiä S. S. Järjestön edustajakokoukselle. Koetakaapa jokainen jäsenen tulla mukaan ja lausua kokouksessa mielipiteenne siipien niinkuin siipien tynkienkin puolesta, että mitä siipeä olisi paras ruveta tukemaan, sillä keskustelun ja järjellisen harkinnan avulla siitä parhaiten voi päästä selvytyteen.

Suuret ilmat päätettiin pitää 8 p. lokakuuta, joista kaikki tulot luovutetaan luokkasota-vankien hyväksi, se sama päivä on jo ennenmin nimitetty yleismaalliseksi lakkopäiväksi vangittujen toverien vapauttamiseksi. Silloin velvotamme kaikkia ihmisyiden nimessä tulemaan niihin ilmatilaisuuksiin, antamaan sekä aineellisen, kui nmyös siveellisen kannatuksensa näin tärkeän asian hyväksi. Akitatsioonikomitea johtokunnan suosiollisella avustuksella tulee tekemään parhaansa ohjelman hankkimisessa sinne, joten voin edeltäpäin vakuuttaa että se on varmasti sitä tilaisuutta varten varattua, eikä "kunhan on jotakin".

Vieli yksi asia; voimisteluseura herätettiin taas toimimaan. Jokainen joka on tilaisuudessa yhtyä voimistelijain riveihin, niin sinne on tervetullut, luulen että siellä taas, kuten ennenkin, on tilaisuus naisillekin mennä oikomaan väsyneitä raajojaan.

Lasten sunnuntaikoulua tullaan myös pitämään, vaan katottiin, että on vielä liian aikaista, syystä kuin ilmat ovat niin kauniit että on vielä rasittavaa lasten olla sunnuntaikoulussa, kun viikkopäivät saavat siellä istua. Johtokunnan huoleksi jätettiin asia, että koettavat parhaansa mukaan järjestää sitte kuin aika tulee ja saavat opettajia tietoon. Siitähan se suurin pula onkin että saada kunnollisia opettajia, jotka ovat itse varustettu seläläisillä tiedoilla, että voivat lapsia opettaa. Se ei ole niinkään helppo tehtävä meikäläisille raskaan päivätyön jälkeen. Toivottavasti se pulma nykyin selviää kuten menneinäkin vuosina.

A. P.

SEATTLE, WASH.

En tiedä mikä vaivannee Toverittaren kirjeenvaihtajaa, kun Seattlesta ei enää näy mitään uutta lehdesämme. Yhteistoiminta täällä on kyllä ollut kovin heikkoa, mutta ei sitä sentään juuri nukkuttakaan ole, että voisi muillekin ilmaista jotain pikkukuumuuksia. Ja onhan taasen hyvä olla toivossa yhteistyön vilkastumiseen nähden, kun kaikki toimintahenkilömme ovat saapuneet takasin, mitkä kalastusreissuiltaan ja sen semmoisilta. Minä vähän pelkään että edellisestä kirjeenvaihtajasta on hänen tautintu tartunut nykyiseenkin. Mikä on kovin paha ja anteeksiantamatonta.

Miesten juhlat ovat olleet ja menevät, eikä ne hyvin huonosti onnistuneetkaan, vaikka vähällä kyllä oli, että ei Eevan suku nolannut koko hommaa. Vaan selviydettiin niistä koko järjellisesti. Ja se vaan oli pääasia, että osastomme hyötyi koko sievoisella summalla. Pian taasen on suuremista odotettavissa, kuulin salaa joltakin, että parin viikon päästä pitäisi esitettävän viisi-näytöksinen kappale "Roistoväkeä". Silloin kai käytetään haali ääriä myöten. Ja muutenkin on toivossa saada ohjelman lisäksi iltaisissa hyvää soittoa, koska alkava soittokunta jo viime pyhäinä kajahtutti ensimmäiset säveleensä koko sievoisesti, vaikka se oli niin vähäinen joukko, kun alkavat eivät vielä voi soittoa oppineempain mukana. Mutta kun ovat ahkeria niin kyllä he pian edistyvät. Ikävä kyllä että osanotto oli niin vähäinen niinkin hyvään ohjelmaan nähden. Kun oli jo lehdisissäkin ilmoitettu, ei kenenkään tarvitse sitä syytä tällä kertaa ainakaan sanoa, että eivät tienneet. Mutta toivon että tämä puoli

korjattaisi, kuin myöskin se, että joskuskaan olisi kirjeen pätkä näinkin ison joukon kuulumisia kuin täällä Seattlessäkin on.

Teidän Hompsa.

TORONTO, ONT., CAN.

S. seuran työkokouksessa syysk. 21 p. yhtyi uusia jäseniä Mr. Eino Unhola ja Mrs. Ida Unhola. Tervetuloa joukkoomme. — Oli saapunut keräyslistoja Tarmolan haalin rakennusrahastoa varten, jotka otettiin huomioon ja alettiin keräys. — Agitatsionikomiteaan valittiin yksi henkilö lisää, valitukseksi tuli Miss Hanna Kuosmänen. Ehdokkaiden valinta toimeenpanevaan komiteaan jätettiin seuraavaan kokoukseen.

Canada "veteraanit" eivät ole tyytyväisiä siihen summaan, minkä hallitus on heidän palkkaseen määrännyt. He ovat pitäneet yleisiä kokouksia, vaatien rintamalla olleiden sotilaiden palkkaa korotettavaksi tuhannella dollarilla. Siis kaksi tuhatta dollaria jokaiselle, joka on ollut rintamalla. Tätä vaatimusta vastaan oli "Globe"-niminen lehti, osottaen numeroilla, miten mahdotonta muka olisi tuo vaatimus. Sanoi että Canadassa täytyisi verottaa joka ainosta ihmistä \$78 vuodessa. Vaan "Globe" joutui tästä arestiin. Kukaan ei saa ostaa "Globe"-lehteä, huusivat sotilaat. Kuulipa joidenkin sotilaiden kirjelevän pienelle lehtipojalle, että jos myyt yhtään numeroa sitä lehteä, niin tiedät mitä saat. Yksimieliyyttä ei noista pojista puutu. Omalla tavallaan tuo joukko taistelee koko työtekevän ryhmän puolesta. Sen rohkea nyrkki on puristettu koko kapitalistista järjestelmää vastaan. Niin — he kyllä käsittävät, että jotain on vinoassa, mutta miksi jotain on vinoassa, sitä he eivät näy vielä käsittävän. Saavatko he vaatimuksensa läpi, on vielä tietämätöntä.

Tänne on hiljattain perustettu naisten unioita eri ammattialoille. Ompelijattaria kuin myös pesulaitosten naisia kuuluu suuri osa unioon. Tämä menettelytapa on kovin tarpeellinen, kun ottaa huomioon, miten pienillä palkoilla naiset saavat aina myydä työvoimaansa etenkin noissa pesulaitoksissa, joissa palkat ovat aina olleet pienemmät kuin muilla aloilla työskentelijäin. Liittymällä unioon voimme toivon mukaan parannusta palkkoihin tai voimme niiden toivon pysyvän edes välittämättömien elinkustannusten tasalla.

Valurien lakko on jo kestänyt 5 kuukautta. Osa on jo mennyt töihin, nim. niihin työpajoihin, jotka on julistettu pois lakkotilasta. Suuri osa on vielä lakossa. Moneen perheeseen jo alkaa koskea tuo lakko kun union avustus ei riitä läheskään perheen toimeentuloon. Kuinka kauan työllisten täytyy rukoilla sitä mikä heille kuuluisi itsestään.

Katri.

SEATTLE, WASH.

Kokouksia. — Osastollamme oli kokous tämän kuun 25 päivä, jossa keskusteltiin yhtä ja toista osastomme sisällisistä asioista; valittiin huvitoimikuntaan lisää jäseniä pois eroavien tilalle y. m. Evästettiin edustajia kohta pidettävään S. S. J. edustajakokoukseen ja laadittiin ponnisa niin että jyrinä kävi. Mikähän teitä toverit ja toverittaret vaivaa kun ette suvaitse saapua osastomme kokouksiin? Koetakaapa olla enempi täsmällisiä kokouksissa kävijöitä. Eräs tärkeä päätös mitä siellä tehtiin oli että säkätään meidän kirjallisuuskomiteamme lukuunottamatta toveritar Westiä, joka on koettanut tunnollisesti täyttää tehtävänsä. Uuteen komiteaan kuuluu nyt seuraavat henkilöt: Mrs. West, Liina Heino, Antti Stohlmann, K. Kuusisto ja Krook.

TOVERIN LIIKE HÄÄDET- TY ULOS HUONEUS- TOSTAAN.

Toverin liike on ollut samassa huoneustossa sen perustamisesta asti. Vastustajamme näyttävät käyttävän kaikki keinonsa liikkeemme kukistamiseksi.

Kun työväestö pysyy yksimielisesti liikkeemme tukena, niin tämäkin häätötoimenpide raukeaa yhtä turhaan kuin edelliseltäkin hyökkäykset.

Mrs. West kutsuu kokoon uuden komitean. Siis pitääkö korvanne auki ja tarkatkaa lehteä koska ilmoitetaan kirjallisuuskomitean kokous. Kirjallisuuskomitean puolesta ilmotti Mrs. West tehneensä yksin liikettä \$24.65 edestä. Nyt siis näyttää uudet komitean jäsenet kaikille mihin TE pystytte.

Voimisteluseura pyysi haalia harjoituksia varten ja osastomme määrää soittokunnan ja voimisteluseuran sopimaan keskenään keskiiviikkoilasta, sillä kaikki muut illat ovat ylös otettu, kun nyt alkoi talvitoiminta ja kaikki alaosastot ovat ahkerassa toiminnassa. Haalij päätettiin vuokrata venäläisille tovereille 11 päiväksi lokakuuta, joten haalillamme ei silloin ole mitään meidän puolestamme. — Jäsenkirjuri ilmoitti että on paljon rästissä olevia jäseniä ja nulle päätettiin laittaa rästiliista seinälle ja siihen nimet jotka ovat enempi kuin kolme kuukautta jälessä jäsenmaksuina. Tarkastakaapa kaikki jäsenet kirjanne ja käykää suorittamassa veronne ennenkuin ehditte listalle.

Sunnuntaina 5 päivä lokakuuta on haalillamme iso viisinäytöksinen kappale nimeltä "Roistoväkeä". Silloin jokainen tietää mihin ohjaa askeleensa.

Lauantaina neljä päivä on komeat tanssit hyvällä soitolla. Saapukaa joukolla haalille pyörrähtelemään.

"Ether."

ASTORIA, ORE.

Täältä suuresta kalakylästä on aivan ihmeeksi kirjoittanut Toverittaressa, vaikka tämä lehtemme ilmestyy täällä. Olisihan meillä riittävästi kirjoittamista osastomme ja sen monien alaosastojen toiminnasta, mutta mitäpä noista vanhoista raporteista lience hyötyä luokkatovereille muualla muuta kuin se, että nähdään, että täällä toimitaan. Mutta kylämme suomalaisille naisille olisi kyllä varsin sopivaa, että he aina jolloinkin pohtisivat lehtemme paltoilla kylämme tapahtumista ja kysymyksistä, jotka koskevat työväenluokkaa Astoriassa ja siis samalla meitä työllänaisia.

Yksi sellainen päivänkysymys on se vaino mihin Astorian porvarit ovat ryhtyneet Toverin tappamiseksi. Kaiken Toverin olemassaolon ajan on se saanut osakseen vanhoillisten työlläisten ja porvarien salaista vainoa, joka ei kuitenkaan ole kyennyt lopettamaan sen elonpäiviä, sillä Astorian ja länsivaltioiden työlläiset ovat sentään kaikki huoljuttamatta seisoivat lehtensä takana. Nyt ovat porvarit kuitenkin ryhtyneet täällä, kuten kaikkialla muuallakin, entistä häikäilemättömämpään toimintaan työväenliikkeen tappamiseksi ja erikoisesti noiden Toveri ja Toveritar joutuneet niiden taantumuksen palvelijain maalitauluiksi. Erään seuran käskystä ovat porvarit alottaneet järjestelmällisen ilmotusboikotin, sekä muita toimenpiteitä, joiden he uskovat pakottavansa Toverin liikkeen sulkemaan ovensa.

Suomalaiset työllänaiset Astoriassa! Mitä me teemme tämän lehtemme vastaan alottetun vainon suhteen? Emme suinkaan me aijo katsoa syrjässä ja hännettömyydellämme